

ВЫЛ МУЗ

№ 86 (339)

Октомвр

2 лун

1935 во

Гачет пето бид куи лунки бичид.
Пожојас почо кидидни маркатот
Адрес: Абјачој, Редакција

Суздаи ден.

Во келко 6 шат, 6 ткине келко 3 шат,
3 ткине келко 1 шат да 50 пр.

ВКП(б) Луца РК-лн да РК-лн гаче.

Пето битод во

СТАХАНОВЕЦАС МЕДВОЏА ВЕСОЈУЗНОЈ СОВЕЩАЊИЕ ВЫЛЫН СТАЛЫН ЈУРТЛОН РЕЧ

1. Стахановскјој движе њилон тодчанлуныс

Јортјас! Стахановецјас јылыс тани, тајо совещанје вылас, се-щом уна да сещом бура висталис вы, мыј меным еща, мыј колб вис тавны. А корисны менб трибуна вылас-да, лоб-нын виотавны некы-мын выв.

Стахановскјој движенјесб оз поч видлавны кыч обычиој движе-нје рабочјојаслн да работница-јаслн. Стахановскјој движенје сј јо рабочјојаслн да работница-јаслн сещом движенје, кодј пырас мијан социјалистическој строите-ство исторјао кыч сылдн бти мед оа славној страница.

Мыјмн стахановскјој движенје-лн тодчанлуныс?

Медвојбр сыны, мыј сјјо петкод лб социјалистическој ордјисомлыс выл кычтом, социјалистическој орд јысомлыс выл вылысжык (выс-ший) етап. Мыјла выл, мыјла вы лысжык? Сјјон, мыј сјјо, стаха-новскјој движенје, кыч социјали-стическој ордјисомлн петкодчом, выгоднја торјалб социјалистичес-кој ордјисом важ етапныс. Вој-дбр, во кујм сайын, социјалисти-ческој ордјисом медвоцја етап дырјј, социјалистическој ордјисом ез быт вбв јитчоба выл техника-кбд. Дај секи мијан, шуны-ко, і выл техника пбшти ез і-вбв. Соци-алистическој ордјисомлн бнја ета пыс-жб—стахановскјој движенје мбдарб,—быт јитчоба выл техни-какбд. Стахановској движенје вб ли ескб поцтомбн выл, вылын техникатбг. Тјан воцын јбв. Ста-ханов, Бусыгин, Гметанин, Криво-носбс, Провин, Виноградовајас да уна мукбд јортјас кбббб, выл јбв, рабочјојас да работницајас, кодјас асланыс бблбса техникабн зоннас овладејтјены, оведлатисны сјјбс дај јоткисны воцб. Тащом јбвмыс мијан ез вбвмы либб пбшти ез вбвны во кујм сайын. Тајб

—выл јбв, аслыспблбсјас.

Воцб. Стахановскјој движенје сј јо рабочјојаслн да работницајас лн сещом движенје, кодј пуктб аслас целбн бнја техническој нор мајасбс венбм, бнја проектиб мошчноотјасбс венбм, бнја проіз

водогвениој планјасбс да баланс јасбс венбм. Венбм—сјјон, мыј на јб, тајо нормајасмыс, лоины-нын ва-жбс мијан лунјаслы, мијан выл јбвдн. Тајо движенјесыс жугббб техника вылб важ визбббјас, жу гббб важ техническој нормајас, важ проектиб мошчноотјас, важ производственнјој планјас да шбк-тб лббббн выл, вылынжык тех-ническој нормајас, проектиб мошчноотјас, производственнјој планјас. Сылбн могыс муббны ми-јан промышленностын револуција Шук тајон сјјо, стахановскјој дви-женје, аслас подувнае ом пндја револуционнјој.

Тани виставлисны-нын, мыј стаха-новскјој движенје, кыч выл, вы-лынжык техническој нормајаслн петкодчом, ем обраец сјјо вы-лын производленоста уждлн, ко-дбс вермас сетны сбмын соци-ализм да кодбс оз вермы оуныс ва-пталызм. Тајб чик вескыд. Мыјла капитализм жугбббс да венбс Фео-далызмбс? Сјјон, мыј сјјо лббббс

уж "производителноосты вылын-жык нормајас, сјјо сетис общество лы позанлун бостны прбдуктајас сб јона ундык сыно, мыј вблн феодальнбј порадокјас дырјј. Сјјон мыј сјјо обществосб вбчис озыр-жыкбн. Мыјла вермас, должен да быт победитас социјализм овмбс лыс капиталистическој оистемасб? Сјјон, мыј, вермас сјјо сетны уж-лыс вылынжык обраецјас, уж-лыс вылынжык производленост овмбслн капиталистическој оисте-ма серви. Сјјон, мыј сјјо вермас сетны обществолы прбдуктајас ундык да вермас вбчны общество бс озыронжык овмбслн капитали-стическој система серви

Откымынае мбвпалбны, мыј со-цијализм почб јонмббны гола олбм подув вылын јбвбс материјалнбј боксан кычмакб бтфеодальштб-мбн. Тајб абу вескыд. Тајб соци-ализм јылыс мелкобуржуазној мбвпа-лбм. Збылысб социјализм вер-мас победитны сбмын вылын про-изводленоста уж подув вылын, вылынжык, капитализм дырса серви прбдуктајас да потреблајтан бид оама пблос предметјас оз арлун (изобилје) подув вылын, общест-васа став шленјас зажиточној да културнбј олбм подув вылын. Но-сы вылб, медым социјализм вермис шедбббны асыне тајб целсб да вбч-ны мијанлыс сбветскјој общество-бс јона зажитчнбјон,—странни-колб лоны ужлбн сещом произво-дленост, кодј вблн ескб вевтыр-тб воцын мунно капиталистичес-кој странајасса уж производлен-ностбс. Татбг-нынбм і думјатны прбдуктајас да потреблајтан бид оама ојкас предметјас изобилје-ны-лыс. Стахановскјој движенјелбн тодчанлуныс сыны, мыј сјјо ем сещом движенје, кодј жугбббс важ техническој нормајасбс, кыч тыр мытбјасбс, вел уна случајасын авбтыртб воцын мунно капитали-стическој странајаслыс уж произво-

(Помсб визбб 2-а лббббббб).

ПРОДОЛЖЕНІЕ

— кушѡм-нѡ сїѡ наука? Наукарскѡ вѡлі сецѡмѡн, кушѡмѡн сїѡс петкѡдлѡны мїѡн ѡгкымын консерватївној јортјас, сїѡ важѡн-нїн ескѡ челоуечествоислы пѡ-гївнїтїс. Наукарс сїѡн і шудѡ на укарѡн, мѡј сїѡ оз прїзнајт фетїш јасеѡ, оз пов лептыны кїсѡ олѡм сѡс бѡрнѡ важторјас вѡлѡ да чуткѡја кѡзвыѡѡ оыт, практїка гѡлѡс дїнѡ. Сулалѡ-кѡ делѡны вѡлї мѡѡ ногѡн, мїѡн ез вѡв ескѡ наукарс, ез вѡв ескѡ, шум, астрономїѡ, да мї пѡр ескѡ про-бавлајтїм Птолемеј росјалѡм сїѡ темаѡн, ез вѡв ескѡ мїѡн бїоло-гїѡ, і мї бнѡц-на утешцїѡтїм ес-кѡн мортѡс сотворїтѡм јылыс ле-гендаѡн, езвѡв ескѡ мїѡн хїмїѡ, і мї бнѡц-на ескѡ пробавлајтїм алхїмїкјас прорїцїѡїејасѡн.

Со, мѡј вѡсна, ме чїѡта, мѡј мї-ѡн инженерно-технїческѡј да хо-ѡїѡственнѡј работнїкјас, кѡдјас вевјалїсны-нїн прамѡја колтчыны стахановскѡј двїженїеѡс, вѡчїсны ескѡ бура, дурдїсны-кѡ најѡ кут-чїсны важ технїческѡј нормајасѡ да перестроїтїсны-кѡ сбылыс, на учнѡј ногѡн вѡл, стахановсеѡј лад вѡлѡ.

Бур, шумсны мїѡнїлї. Но кѡз-нѡ лѡны технїческѡј нормајасѡс? Колѡны-ѡ најѡ промышлѡностыс-лы, алї почѡ овны цїв некушѡм нормајасѡтѡг?

Најѡ шудїны, мѡј мїѡнїлї оз-ѡїн ковны некушѡм технїческѡј нормајас. Тајѡ абу вескїѡ, јорт-јас. Увжык-на сѡныс,—тајѡ тѡлѡ-тѡм. Технїческѡј нормајасѡтѡг пла-нѡвѡј овмѡс оз вермы лѡны. Тех-нїческѡј нормајасѡс, тамѡ ѡтдор, колѡны сѡ вѡлѡ, медым бѡрѡ колтчыно масасѡ кѡскыны возмї-мунысјас дїнѡ. Технїческѡј нор-мајас—сїѡ регулїрујтїс мѡжѡ-вѡн, кѡдї проїзводство јылас ра-бочѡј цїскыѡ масасѡс кѡтыр-тѡ работѡј класс пѡвстѡса возмї-муныс елементјас гѡгѡрыс. Сїѡкѡ технїческѡј нормајасѡс мїѡнїлї-колѡны, но не најѡ, кѡдјас емѡс ѡнї, а вѡлыжыкјас. Мукѡдјас шу-ѡны, мѡј технїческѡј нормајас-колѡны, но најѡс ѡнї-жѡ колѡ кѡ-пїѡнї сїѡ доовїженїејасѡчыс, кѡдјасѡс шедѡдїсны Стахановјас. Бусыгїнјас, Вїноградѡвїѡс да му-кѡдјас. Тајѡс сїѡ-жѡ абу вескыѡ. Сецѡм нормајасѡс ѡнїѡ кадлы вѡ-лїны ескѡ не реалнѡїѡн, ѡд рабо-чѡїјасѡс да работнїцїѡсѡс, кѡд-

јас технїка тѡѡмнїс суларѡны-улыжык Стахановјас да Бусы-гїнјас дѡрыс, ез вермыны ескѡ-пѡргыны олѡмас сецѡм нормајас-тѡ. Мїѡнїлї колѡны ецѡм технї-ческѡј нормајас, кѡдјас прѡїдїтїс-ны ескѡ ѡнїѡ технїческѡј норма-јас да Стахановјасѡн да Бусыгї-нјасѡн шедѡдѡм нормајас кѡстѡ-дыс кытѡ шѡрѡдыс. Бостны, прї-мер пѡдї Марїѡ Фемченкѡсѡс, ескѡ-лѡ куѡа бѡѡнїлї тѡсѡ пїѡїсѡтї-цїѡс. Сїѡ шедѡдїс ескѡлѡныс уро-жајсѡ 500 і увжык центѡер гек-тар вѡлѡ. Почѡ-ѡ тајѡ вермїсѡ-вѡчны урожајноѡс куѡа нормаѡн. шум, ескѡлѡ бѡдтан Українасѡ став овмѡслї? Оз, оз почѡ. Та јы-лыс оорнїтїны воз-на. Марїѡ Фем-ченкѡ шедѡдїс ѡнї гектар вѡлыс-500 і увжык центѡер, а шум, Ук-раїнаѡн ескѡлѡ куѡа шѡркѡѡ уро-жајсѡс тѡво 130-132 центѡер ескѡлѡ-гектар вѡлѡ. Торјалѡмыс, кыѡ аз-ѡаннїѡ, абу ічѡт. Почѡ-ѡ сегнї-ескѡлѡ урожајност вѡлѡ нормаѡс-400 лїѡ 300 центѡер? Делѡсѡ-став тѡѡмїѡяснїс шудїны, мѡј ѡнї-сѡс тајѡс вѡчїны оз-на почѡ. Тыдалѡ-1936 во вѡлѡ Україналы урожај-ноѡс куѡа нормаѡс лѡѡ сегнї-200-250 центѡер гектар вѡлѡ. А-тајѡ нормаѡс абу ічѡт, ѡд лѡѡ-кѡ-сїѡс пѡртѡма олѡмас, сїѡ сеѡс-ескѡ мїѡнїлї сахарѡ кык пѡв-увжык 1935-ѡ во дѡрыс. Тајѡ-жѡ-почѡ шумны і промышлѡност јы-лыс. Стаханов вевтїртїс ѡнїѡ тех-нїческѡј нормаѡс, кѡжїтѡѡ, 10 пѡв,-весїг увжык. Тајѡ вермїсѡ јѡ-зѡднїс вѡл технїческѡј нормаѡн-отѡїнѡј молотѡкѡн ужѡлыс став-работѡїјаслы вѡлї ескѡ, неразум-но. Тыдалѡ, лѡѡ сегнї норма, кѡ-дї прѡїдїтїс ескѡ ѡнїѡ технїчес-кѡј нормајас да Стаханов јортѡн-шедѡдѡм норма кѡстѡѡ кытѡ шѡ-рѡдыс. ѡнї тор векѡѡ гѡгѡрѡвѡна-ѡнїѡ технїческѡј нормајас оз-нїн-лѡсѡвнїс збыллуныслї. Најѡ бѡ-рѡ колїсны да пѡрїны мїѡн про-мышлѡностлы пѡмѡѡїѡсѡѡ, а-сѡс мѡгыс, медым не пѡмѡѡнїс-мїѡнїлїс промышлѡностѡс, бѡт-колѡ вевжы најѡс вѡл, вѡлыж-ык технїческѡј нормајасѡн. Вѡл-јѡс, вѡл кадїјас—вѡл технїчес-кѡј нормајас.

4. Матїсѡс мѡгјас

Мѡнїны лѡнї мїѡн матїсѡс мѡг-јаснїс стахановскѡј двїженїе інте-

ресјас бѡксѡн вїѡѡѡмѡн?

Медым не шыблаѡны, вѡїѡ вѡїѡ-ѡм тајѡ делѡсѡ кык матїсѡс мѡ-гѡ.

ѡнї-кѡ. Мѡгыс лѡѡ сѡны, ме-дым ѡсѡвнїс стахановецїѡслы пѡ-кѡднїс вѡѡѡ стахановскѡј двїже-нїеѡс, пѡсхыѡжыкѡ да пѡдїжы-ка пѡртны сїѡс СССР-ѡс став-ѡлѡстјасѡ да рајѡнјасѡ. Тајѡ ѡтар-ѡн. І мѡѡрѡѡн, ѡбузѡїтїны хо-ѡїѡственнѡј да инженернѡї-технї-ческѡј работнїкјас пѡвстїсѡ став-сїѡ элементјасѡс, кѡдјас чѡрыѡ-кѡтѡїѡнїс важсѡ, оз кѡсїныны мун-нїс вѡѡѡ да сїсѡематїческѡја пѡ-д-мѡѡнїс стахановскѡј двїженїе-пѡскѡѡмѡс Медым пѡскѡѡнїс ста-хановскѡј двїженїеѡс мїѡн став-странѡ пѡста, тѡвѡлѡ куш ѡнї-стахановецїѡсѡн, дѡрт, оз тырмы-ны. Колѡ, медым мїѡн партїїнѡј-ѡрганїѡцїѡїѡс бостчїсны тајѡ уѡ-ас да ѡсѡлїсны стахановецїѡслы-тајѡ двїженїеѡс вѡїѡѡнїс пѡмѡѡ. Та бѡксѡн дѡнецкѡј ѡлѡстнѡї-ѡрганїѡцїѡїѡ пѡтѡѡдїс, нем і шу-ны, ыжїѡ возмѡстѡѡм. Бура ужѡ-лѡнї та бѡксѡн Московскѡј да-Лѡенїнградскѡј ѡлѡстнѡїѡїѡнї-ѡрганїѡцїѡїѡсѡ. А кыѡї мукѡѡ ѡлѡст-јас? Најѡ, буракѡ, век-на „нуж-масѡнї“. Напрїмер, мѡї-кѡ оз-кыѡ лїѡ зев ѡмѡла кѡлѡ Урал,-јылыс, кѡѡ ескѡ Уралѡн, кыѡї тѡ-ѡм, вѡвтї ыжїѡ промышлѡнѡїѡ-центр. Сїѡс-жѡ колѡ шумны ры-тывнѡ ѡїѡн јылыс, Кузбассѡн-лыс, кїнї, буракѡ, езна уѡїтнї-сѡ вѡрѡѡѡчїнысѡ. Но почѡ не сом-невѡїтїчїны, мѡї мїѡн партїїнѡј-ѡрганїѡцїѡїѡсѡ бѡсчїсны тајѡ уѡ-бѡрдѡс да ѡсѡласнї стахановец-јаслы веннї ѡскыѡ дунїјасѡ. Бост-—ныкѡ тајѡ делѡсѡ мѡѡ бѡксѡ—хоѡїѡственнѡї да инженерно-технї-ческѡј работнїкїѡс пѡвстїсѡ упѡ-р-стївїтїс консерваторјасѡс ѡвѡ-ѡїѡтѡмѡс,—но тѡнї делѡсѡс лѡѡ-неуна сложнѡїжыкѡ. Кѡвмас мед-вѡїѡѡѡр убежѡїтнїс терпелїѡїѡ да-јортѡ ногѡн убежѡїтнїс промш-ленностѡс тајѡ консерватїѡнїс эле-ментјасѡс, мѡї стахановскѡј двї-женїе лѡѡ прогресївнѡїсѡн да ѡ-лѡ перестроїтїчїны стахановскѡј-лад вѡлѡ. А убежѡнїејасѡн кѡ-оз ѡсѡвнїс, кѡвмас прїмїтнїс пѡ-шїѡвельнїжык мѡрајас. Бѡстѡм-кѡѡ тїѡїѡс куѡа нарѡмѡт. Тїѡ-наркомѡтнї центрѡлнѡї апарѡ-

(Пѡжѡс вѡѡѡ 6-ѡ лїстѡкѡнѡ)

